

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Matematika és Informatika
1.3 Intézet	Magyar Matematika és Informatika
1.4 Szakterület	Matematika
1.5 Képzési szint	Alap
1.6 Szak / Képesítés	Matematika

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Általános topológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Lukács Andor egyet. adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Lukács Andor egyet. adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	Évközi tesztek, írásbeli vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Opcionális szaktárgy
2.8 Tantárgy kódja	MLM3127						

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	83				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Logika és halmazelmélet, Algebra 1 (csoportok); Analízis 1, 2 (folytonosság); Geometria 3 (görbékhez kapcsolódó alapfogalmak)
4.2 Kompetencia béli	<ul style="list-style-type: none"> Matematikai absztrakció képessége; absztrakt matematikai fogalmak megértése és manipulálása

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával, video projektorral felszerelt tanterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával, video projektorral felszerelt tanterem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C 1.1 Fogalmak azonosítása, elméletek leírása és a szaknyelv használata • C 1.2 A matematikai fogalmak helyes magyarázata és értelmezése a szaknyelv felhasználásával • C 1.3 A módszerek és elvek helyes alkalmazása a matematikafeladatok megoldásában • C 1.4 Főbb matematikai problématípusok felismerése és a megoldásukhoz szükséges módszerek, technikák kiválasztása. • C 2.1 Folyamatok és jelenségek leírására használt alapfogalmak azonosítása • C 2.3 A megfelelő elméleti módszerek alkalmazása a problémák elemzésénél • C 4.2 Matematikai modellek magyarázata és értelmezése • C 4.3 Matematikai modellek szerkesztése sajátos technikák és eszközök alapján • C 5.1 A matematikai bizonyítások megfelelő fogalmainak, módszereinek és technikáinak azonosítása • C 5.2 Matematikai gondolatmenetek alkalmazása matematikai eredmények bizonyítására • C 5.3 Matematikai eredmények igazolására vonatkozó érvelések logikus felépítése és kifejtése, a feltételek és a következtetések világos azonosításával • C 5.4 Különböző bizonyítási módszerek hatékony alkalmazása és komparatív elemzése • C 5.5 Egyéni projektek és dolgozatok elkészítése különböző bizonyítási módszerek használatával.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 A szervezett és hatékony munka szabályainak, a didaktikai-tudományos területhez való felelősségteljes hozzáállás alkalmazása a saját potenciál kreatív értékesítéséhez, a szakmai etika alapelveinek és normáinak tiszteletben tartásával • CT3 Hatékony módszerek és technikák használata tanulásra, információszerezésre, kutatásra és a tudásszerzési kapacitások fejlesztésére, egy dinamikus társadalom igényeinek való megfelelésre, román és egy nemzetközi nyelven történő kommunikációra

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az általános és algebrai topológia alapfogalmainak és eredményeinek a megértése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A topológiai alapfogalmak megértése és elsajátítása: topológikus terek, bázis, speciális topológiák, speciális halmazok, folytonos függvények. • Összefüggőség és kompaktsághoz kapcsolódó fogalmak és tételek megértése. • Tychonoff tétele, és a Stone-Cech kompaktifikáció megértése. • A homotópiaelmélet alapfogalmainak a megértése és elsajátítása: utak és homotópiák, homotópia ekvivalencia, retrakciók, fedőterek, a fundamentális csoport, homotópia-típus. • A fundamentális csoport alkalmazása klasszikus tételek bizonyítására: az algebra alaptétele, Brower fixpont tétele, Borsuk-Ulam-tétel. • Van Kampen tételének és alkalmazásainak a megértése.

8. Tartalmak

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Topológikus terek. Bázis fogalma.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
2. Származtatott topológiák 1: Rendezés-topológiák, alterek, szorzattopológia $X \times Y$ -on.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
3. Zárt halmazok és határpontok.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
4. Folytonos függvények. Homeomorfizmusok.	Előadás, számítógépes vizualizációk	

5. Szorzat-topológia általános esetben. Metrikus topológiák.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
6. Származtatott topológiák 2: Hányadostopológiák.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
7. Összefüggő terek. Komponensek és lokális összefüggőség.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
8. Kompakt és lokálisan kompakt terek.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
9. Határpontok és kompaktság kapcsolata. Hálók.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
10. Tychonoff tétele. Stone-Cech kompaktifikáció.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
11. Utak és homotópiák. Retrakciók. Homotópia-ekvivalencia.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
12. A fundamentális csoport. Fedőterek.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
13. A kör fundamentális csoportja és alkalmazásai: Az algebra alaptétele, a Borsuk-Ulam tétel és Brower fixpont tétele.	Előadás, számítógépes vizualizációk	
14. Van Kampen tétele és alkalmazásai. Homotópia-típus.	Előadás, számítógépes vizualizációk	

Szakirodalom

1. J. Munkres. *Topology*. Pearson Education Limited. 2014.
2. D. Whitman. *Topology by James Munkres: Solution Manual*. 2019.
3. K. Jänich, S. Levy. *Topology*. Springer. 1994.
4. J.A. Seebach and L. Steen. *Counterexamples in Topology*. Springer. 1986.
5. A. Hatcher. *Algebraic Topology*. Cambridge University Press. 2002.
6. J.P. May. *A Concise Course in Algebraic Topology*. University of Chicago Press. 1999.
7. G.E. Bredon. *Topology and Geometry*. Springer GTM 139. 1993.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Topológikus terek. Bázis fogalma.	Feladatok megoldása.	
2. Származtatott topológiák 1: Rendezés-topológiák, alterek, szorzat-topológia $X \times Y$ -on.	Feladatok megoldása.	
3. Zárt halmazok és határpontok.	Feladatok megoldása.	
4. Folytonos függvények. Homeomorfizmusok.	Feladatok megoldása.	
5. Szorzat-topológia általános esetben. Metrikus topológiák.	Feladatok megoldása.	
6. Származtatott topológiák 2: Hányadostopológiák.	Feladatok megoldása.	
7. Összefüggő terek. Komponensek és lokális összefüggőség.	Feladatok megoldása.	
8. Kompakt és lokálisan kompakt terek.	Feladatok megoldása.	
9. Határpontok és kompaktság kapcsolata. Hálók.	Feladatok megoldása.	
10. Tychonoff tétele. Stone-Cech kompaktifikáció.	Feladatok megoldása.	
11. Utak és homotópiák. Retrakciók. Homotópia-ekvivalencia.	Feladatok megoldása.	
12. A fundamentális csoport. Fedőterek.	Feladatok megoldása.	
13. A kör fundamentális csoportja és alkalmazásai: Az algebra alaptétele, a Borsuk-Ulam tétel és Brower fixpont tétele.	Feladatok megoldása.	
14. Van Kampen tétele és alkalmazásai. Homotópia-típus.	Feladatok megoldása.	

Szakirodalom

1. J. Munkres. *Topology*. Pearson Education Limited. 2014.
2. D. Whitman. *Topology by James Munkres: Solution Manual*. 2019.
3. K. Jänich, S. Levy. *Topology*. Springer. 1994.
4. J.A. Seebach and L. Steen. *Counterexamples in Topology*. Springer. 1986.
5. A. Hatcher. *Algebraic Topology*. Cambridge University Press. 2002.
6. J.P. May. *A Concise Course in Algebraic Topology*. University of Chicago Press. 1999.
7. G.E. Bredon. *Topology and Geometry*. Springer GTM 139. 1993.

9. A tárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

- A tantárgy azokat a szükséges alapismereteket tartalmazza, amelyeket egy matematika kutatónak minimálisan ajánlott elsajátítania az általános topológia és algebrai topológia területéről.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Alapfogalmak pontos ismerete. Bizonyítások ismerete. A fogalmakhoz és bizonyításokhoz kapcsolódó feladatok megoldása.	Írásbeli vizsga	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi tesztek.	5 évközi teszt	40%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az évközi tevékenységeken minimum 5 pontot kell szerezni ahhoz, hogy vizsgázni lehessen.			

Kitöltés dátuma
2020. ápr. 28.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Előadás felelőse
Dr. Lukács Andor,
egyet. adjunktus

Szeminárium felelőse
Dr. Lukács Andor,
egyet. adjunktus
Intézetigazgató
Dr. András Szilárd-Károly,
egyet. docens